

ПРИНЦИПИ ВИКОРИСТАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО СТИЛЮ ТА ЙОГО ЕЛЕМЕНТІВ У СУЧАСНОМУ ІНТЕР'ЄРІ

Стаття присвячена актуальній проблематиці екологічних підходів у розробці інтер'єру та підборі його елементів, що визначає основний напрямок проектної роботи дизайнерів і архітекторів в наш час.

Ключові слова: архітектор, дизайнер, екологія, оздоблювальні матеріали, проектування інтер'єру, сучасність, тенденція.

XX століття лишило нам не тільки пам'ять про етнічні непорозуміння, світові війни та техногенні катастрофи. Ми успадкували глобальні екологічні проблеми, що поставили актуальними та першочерговими питання екологічного проектування. Воно починається не в кінцевому утилітарному етапі споживання та використання, а сформується вже на етапі осмислення та розробки нової форми, до впровадження її у виробництво. Сучасна людина – споживач замислюється не тільки над факторами експлуатаційної екологічності продукту, він зацікавлений в екологічно чистому виробництві, при «максимально мінімальних» затратах економічного та енергетичного ресурсів. Саме такі чинники, що отримали загострену зацікавленість з боку суспільства, призвели до появи так званого «екологічного дизайну».

Тема екологічності присутня в усіх сферах життєдіяльності сучасної людини, експлуатуючи ідею максимальної оптимізації виробництва сировини, готової продукції, її утилізація відходів. Одним із головних факторів екологічності можна вважати зниженість шкоди довкіллю. Резонно говорити про екологічність містобудування розвинених країн, планування автошляхів і сполучень між країнами (новітні розробки в машинобудівному виробництві тощо). На рівні побуту сучасна людина вивчає обгортки, анотації та етикетки на продуктах і речах, звертаючи увагу на їх місце вироблення, умови зростання та характеристики виробництва. В Англії існує масове бойкотування імпортованих продуктів харчування та покупка лише вітчизняної продукції сезонного типу, зростання якої не потребує додаткових затрат на освітлення та обігрів теплиць, а, у разі імпортування, ще і доставки продукції. Сучасний світ потребує органічної вовни та бавовни, чистої води, чистого транспорту, еко-мастил і обладнання для очищення та іонізації повітря. Людина залежна від поняття «екологія», що виводить екологію на новий рівень культурологічної проблеми сьогодення. Саме тому логічним є говорити про новий історичний стиль у культурі – екологічний – стиль життєдіяльності сучасної людини в усіх її проявах, що знаходить своє відповідне відтворення і в дизайнерській діяльності.

Розуміння «екологічного дизайну – як області комплексної дизайнерської діяльності, що тяжіє до реалізації в об'єктах, що проектуються зі зближенням вимог природного середовища та культури» [1,61]. Екологічний дизайн потребує необхідності врахування тих цінностей, що були досягнуті попередніми поколіннями людей у різних сферах життєдіяльності людей, на кшталт взаємовідносин людини та природи на рівні їх оптимізації.

Інтер'єр є замкненим простором, що є невід'ємною частиною архітектурного середовища, формується навколо потреб людини в її побуті та громадській діяльності. Дизайнер у процесі проектування осмислює та відштовхується від першочергових факторів: людського та матеріального, та другорядного: стилістичні та колористичні вподобання. Такий розподіл є звичайно суперечливим, хоча, на думку автора, саме кількість людей, їх стать і вік впливають на результат проектування, та саме питання вартості оздоблювальних та декоративних матеріалів, якість і, відповідно, ціна меблів та обладнання формують рівень остаточного результату інтер'єру. Так висока якість матеріалів та їх екологічність стають майже тотожними в сучасному розумінні в царині проектування інтер'єру. При цьому розуміння екологічності матеріалів має декілька нашарувань. Матеріали є екологічними у процесі їх виробництва (керамічна плитка, сантехніка, шпалери, плити, металеві елементи тощо) або зборки (меблі та обладнання), у процесі експлуатації та у потенційній можливості їх подальшого використання в іншій сфері або формі. Вагомим критерієм також вважається довжина експлуатаційного строку: чим більше проміжок часу експлуатації, тим менше ресурс на заміну або виробництво нового цілого об'єкта або окремого його елемента.

В рамках окресленої тематики, слід відмітити новітню тенденцію, яка присутня в сучасному інтер'єрі та має пряме відношення до оптимізації затрат і, відповідно, до екологічного дизайну. Мова йде про стиль «second life» (з *англ.* – друге життя) – використання старих *trash* (з *англ.* – сміття) речей та елементів наповнення простору шляхом використання тих предметів, які втратили своє першочергове призначення та використовуються в інших якостях із кардинальною зміною функції. Мова не йде про використання антикваріату та коштовних старовинних елементів облаштування, які є прикрасами інтер'єру, хоча в цьому теж можна прослідити певний екологічний підхід, оскільки довгострокове використання речей теж є одним із основних принципів екологічного стилю.

Окремо слід зауважити, що дуже часто розуміння екологічного дизайну підміняється поняттям екологічного формоутворення, що на сьогодні є досить актуальним у дизайнерських рішеннях інтер'єру та ландшафту. Мова

йде про такий принцип проектування, при якому головним чинником є гармонізація взаємовідношення життєдіяльності людини з живою природою. В основі екологічного формоутворення лежить принцип сприйняття світу як безвідходної системи, що самостійно відновлюється без побічних і зайвих затрат. Формування такої системи залучає безліч спеціальностей, впровадження енергозберігаючих технологій, але в основі її все одно головною тезою є те, що людина – лише частина вселенської органіки.

Модель екологічно розумного середовища komponується з об'єктів і ресурсів, спеціально спроектованих людиною, які можна умовно назвати «синтетичними» (умови штучного зменшення задіяних природних ресурсів – пустеля, північні райони, високі гірські рельєфи тощо) формують «синтетичне середовище». До них можна віднести і міське середовище, яке обмежується просторовою містобудівною композицією, якщо використовуються елементи та процеси, запозичені з оточення в натуральному не модифікованому вигляді – «натуралістичне середовище». Такі моделі, зазвичай відносяться до прийнятних для людини природно-кліматичних зон. Рішення в екологічному дизайні та екологічному формоутворенні криються у підказках та ідеях, що присутні в новітній науці та техніці (геліоархітектура, утилізація сміття, комп'ютеризація тощо), в історії, яка зберігає масу «екологічно чистих ідей».

До екологічного формоутворення відносяться і знахідки архітектурної біоніки, в якій використовуються природні структури як прототипи конструктивних і функціональних рішень і в якості джерела образних метафор та містифікацій (роботи С.Хохаузера, А.Гауді, Я.Кізлера, П.Грійона та інших). Важливими чинниками екологічного формоутворення можна вважати людяність і натуралістичність, народжені ними образи, що відтворюють протилежні емоції та думки й уявлення між агресивним техніцизмом, механічністю багатьох проявів сучасного середовища.

В екологічному дизайні враховують регіональні особливості міського та приміського середовища: їх просторово-часова організація, типи поселення, структурні взаємозв'язки житлових і громадських об'єктів, загальні особливості предметного наповнення середовища. Одними з головних чинників при цьому слід вважати образність об'єктів, що відтворює в собі цінність усіх нашарувань регіональності.

Розуміння екології та збереження балансу природи має розповсюджуватися і на етноси, які є її невід'ємною частиною. Етнокультурна ідентичність (органічне об'єднання), зв'язок середовища та способу життя задовольняються тим, що окремі етнічні групи беруть участь, з одного боку, в забезпеченні культурного різнобарв'я у власній самобутності, а, з іншого – у забезпеченні культурного взаємозв'язку

окремих людей. Відомо, що представники кожної національної або регіональної групи формують простір довкола відповідно до прийнятних саме їх культурних «моделей». Залежно від специфіки своєї культури вони так чи інакше відносяться до організації простору, його розмірів і форми, розташування в ньому предметів. Відповідно будується їх відношення до об'ємно-просторових композицій середовища та його елементів. Все це говорить про те, що роль екологічного дизайну у формуванні та збереженні загальної культурної цілісності складна та різноманітна, і що треба враховувати при оцінці змін у співвідношенні загального та елементів у предметно-просторовому середовищі, що формується засобами дизайну.

Результатами існування напрямку екологічного стилю життя сучасної людини можна вважати тяжіння всіх проявів культури до оптимального співіснування, що може свідчити про більш глобальний рівень замислення сучасника над екологічною ситуацією в світі – екологічну культуру. Цей прояв загального вирішення можна прослідкувати у поєднанні архітектури, промислового дизайну, візуальних комунікацій, прикладних і образотворчих видів мистецтв – у дизайні архітектурного середовища, невід'ємною та органічною частиною якого є інтер'єр.

Список використаних джерел

1. Дизайн: иллюстрированный словарь-справочник: Учеб. пос./Моск.Арх.Ин-т/Гос.Академия/ – М.: Архитектура-С, 2004. – 286 с.
2. Eco architecture. Natural flair: Edit. coord. Haike Falkenberg. – Koln: Evergreen GmbH, 2008. – 255 p.
3. Eco architecture. Urban style: Edit. coord. Haike Falkenberg. – Koln: Evergreen GmbH, 2008. – 255 p.

Аннотация

Статья посвящена анализу и характеристике основной тенденции, которая наметилась в проектировании интерьера: к экологичному моделированию пространства.

Ключевые слова: архитектор, дизайнер, экология, отделочные материалы, проектирование интерьера, современность, тенденция.

Annotation

For a public consideration is the scientific article followed the question of the main tendency of modern interior design that's formed around the ecological principles.

Keywords: Architect, designer, decorative materials, ecology, interior design, modernity, tendency.